
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Верхний Услон

КАРАР

Муниципаль программаны раслау турында
«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы халкы
арасында алкоголь продукциясен артык күп
куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен
профилактикалау масштабларының кимүе»

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 30 декабрдәге 2128-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2020 елга кадәр Россия Федерациясе халкы арасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм алкоголизмны профилактикалау масштабларын киметү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру Концепциясе нигезендә «2017-2020 елларга Татарстан Республикасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм алкоголизмны профилактикалау масштабларын киметү» ярдәмче программасы нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 октябрдәге 764 номерлы карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 16 мартындагы 150 номерлы карары редакциясендә) белән расланган «2014-2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш» дәүләт программасы «2014-2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш» дәүләт программасы, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитеты:

1. «2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау» муниципаль программасын (алга таба - Программа) кушымта нигезендә расларга.
2. «Югары Ослан үзәк район хастаханәсе» ДАССУ программасын гамәлгә ашыру

координаторы итеп билгеләргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитет житәкчесе

Л.С. Хакимянов

Өзерләде һәм бастырды
О. А. Сельская

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Башкарма комитетының
№ _____ карарына
1 кушымта

«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы
халкы арасында алкоголь продукциясен артык күп куллану һәм сәламәт яшәү
рәвешен профилактикалау масштабларының кимүе»
Программасы

Паспорт

«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау масштабларын киметү» программасы

Программаның исеме	«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында алкоголь продукциясен артык күп куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау масштабларының кимүе» (алга таба - Программа)
Программаның төп эшләүчеләр	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Югары Ослан үзәк район хастаханәсе» ДАССУ - координатор; 2. «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының мәгариф бүлеге» МКУ; 3. ТР Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге; 4. ТР Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Югары Ослан муниципаль районындагы бүлеге; 5. «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының мәдәният бүлеге» МКУ; 6. Россия Эчке эшләр министрлыгының «Югары Ослан» муниципальгара бүлеге 7. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге; 8. «Татмедиа» АЖ «Волжская новь» газетасы редакциясе; 9. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитетының балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе.
Программаның максаты	Алкоголь куллануны профилактикалау, халык арасында сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру, район территориясендә алкоголь продукциясен явызларча куллану масштабларын киметү.
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алкоголь һәм спиртлы продукцияне, шул исәптән өй продукциясен легаль булмаган житештерүгә һәм аларның әйләнешенә каршы тору чараларын камилләштерү; 2. Районның авыл халкы өчен легаль алкоголь продукциясен сатучы сәүдә объектларының үтемлелеген тәэмин итү. 3. Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, төрле массакуләм акцияләр уздыру юлы белән, халыкка алкоголизацияне киметүгә юнәлдерелгән алкоголь куллануның кеше организмына зарарлы йогынтысы турында мәгълүмат бирү.
Программаны гамәлгә ашыруның сроклары һәм	2017-2020 еллар

этаплары	
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы Программаны финанслау	Финанслауның гомуми күләме - 60,0 мең сум. Финанслау чыганагы - район һәм республика бюджетлары акчалары. Программаны финанслау күләмнәре, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.
Көтелә торган ахыргы нәтижеләр	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алкоголь һәм спиртлы продукция житештерү һәм аларның әйләнеше өлкәсендәге хокук бозулар, шул исәптән балигы булмаганнарда алкоголь продукциясен сатканда, аларның жаваплылыгын арттыру; 2. Алкоголь һәм спиртлы продукция белән кискен агуланулар санын киметү; 3. Алкоголь продукциясен ваклап сатуга лицензиясе булган стационар сәүдә объектлары булмаган авыл торак пунктларының саны кимү; 4. Алкогольлекне, наркоманияне, тәмәке тартуны профилактикалау өлкәсендә ведомствора хезмәттәшлекне көчәйтү; 5. Югары Ослан муниципаль районы халкының сәламәтлекләрен саклап калуга һәм ныгытуга мотивациясен арттыру; 6. Физик культура һәм спортны популярлаштыру; 7. Профилактик, сәламәтләндерү һәм спорт-массакуләм чаралар системасын камилләштерү.

1. Программаны тормышка ашыру сферасының гомуми характеристикасы.

Россия Федерациясе Президентының 2015 елның 31 декабрдәге 638 номерлы Указы белән расланган Россия Федерациясе милли иминлек стратегиясе нигезендә халык санын стабилләштерү һәм демографик өзгыятьне тамырдан яхшырту милли иминлекне тәмин итүнең стратегик максатлары булып тора, ә алкогольизм сәламәтлек саклау өлкәсендә милли иминлекнең төп куркынычларының берсе дип аталган.

«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау» программасы район халкының сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, аның сәламәтлеген саклап калуга һәм ныгытуга, алкоголь продукциясен куллануны киметүгә, сыра, тәмәке куллануны киметүгә, яшьләр сәясәтен камилләштерүгә юнәлтелгән.

2016 ел йомгалары буенча үлүчеләр саны 1000 кешегә 17,3% тәшкит итте. Авыру класслары буенча үлемнең төп сәбәбе - кан әйләнеше органнары авырулары - 49,4%, икенче урында - яңа белем алучылар - 18,2%, өченче картлыкта - 9,4%, дүртенче урында - тышкы сәбәпләр - 6%. Бу авыруларның тамырлары халыкның яшәү рәвешендә, зарарлы гадәтләр таралуда, эмоциональ йөкләнешләренә арттыруда, туклану традицияләрен арттыруда, халыкның физик активлыгын киметүдә ята. Халык сәламәтлегенә торышына йогынты ясаучы хәвефнең тискәре факторлары беренчел һәм хроник интоксикацияләр: наркомания, алкогольизм, тәмәке тарту.

2016 елда наркологик авырулар белән авыручылар саны 100 мең кешегә 1755,1 тәшкит иткән. Районда диспансер хисабында 291 кеше торган, шулардан: алкогольле

психозлы 8 кеше (100,0 мең кешегә 48,2%), хроник алкогольле 254 кеше (100,0 мең кешегә 1531,2), наркотикка бәйлелеге булган 22 кеше (100,0 мең кешегә 132,6).

Яшьләр арасында сыра алкоголизмы үсә, ул житлеккән яшьтә нык алкогольле эчемлекләрне алга таба куллануга мотивация фоны формалаштыра. "Артериаль гипертензия" диагнозы куелган өченче зат исерткеч эчемлекләр белән кирәгеннән артык мавыгуын һәм аларның яртысы тәмәке тартуын дәвам итә. Бүгенге көндә тәмәке тарту барлык яшь төркемнәрендә халыкның киң таралган интоксикациясе булып тора.

Шуңа бәйле рәвештә, алкоголь һәм наркотикларга бәйлелекне профилактикалауга юнәлдерелгән балалар һәм яшүсмерләр белән эшләүгә юнәлдерелгән мәгълүмати һәм пропаганда эшчәнлеген сизелерлек киңәйтәргә һәм системалаштырырга кирәк.

2. Программаның төп максаты, бурычлары һәм көтелгән ахыргы нәтижеләре.

Программаның максаты - Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында исерткеч эчемлекләр куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау масштабларын киметү.

Программаның максатына ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү кирәк:

1. Алкоголь һәм спиртлы продукцияне, шул исәптән өй продукциясен легаль булмаган житештерүгә һәм аларның әйләнешенә каршы тору чараларын камилләштерү;
2. легаль алкоголь продукциясен сатучы район авыл халкы өчен сәүдә объектларының уңайлылыгын тәэмин итү;
3. Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, төрле массакүләм акцияләр уздыру юлы белән, халыкка алкоголизацияне киметүгә юнәлдерелгән алкоголь куллануның кеше организмына зарарлы йогынтысы турында мәгълүмат бирү.

Программаның ахыргы нәтижеләре көтелә:

1. Алкоголь һәм спиртлы продукция житештерү һәм аларның әйләнеше өлкәсендәге хокук бозулар, шул исәптән балигъ булмаганнарда алкоголь продукциясен сатканда, аларның жаваплылыгын арттыру;
2. Алкоголь һәм спиртлы продукция белән кискен агуланулар санын киметү;
3. Алкоголь продукциясен ваклап сатуга лицензиясе булган стационар сәүдә объектлары булмаган авыл торак пунктларының саны кимү;
4. Алкогольлекне, наркоманияне, тәмәке тартуны профилактикалау өлкәсендә ведомствоара хезмәттәшлекне көчәйтү;
5. Югары Ослан муниципаль районы халкының сәламәтлекләрен саклап калу һәм ныгытуга мотивациясен арттыру;
6. Физик культура һәм спортны популярлаштыру;
7. Профилактик, сәламәтләндерү һәм спорт-массакүләм чаралар системасын камилләштерү.

3. Программаны ресурслар белән тәэмин итү.

Финанслауның гомуми күләме - 60,0 мең сум. Финанслау чыганагы - район һәм республика бюджетлары акчалары.

Программаны финанслау күләмнәре, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы.

«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында исерткеч эчемлекләр куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен

профилактикалау» программасын гамәлгә ашыру координаторы - «Югары Ослан үзәк район хастаханәсе» ДАССУ.

«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында исерткеч эчемлекләр куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау» программасының үтөлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитеты башкара.

5. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеге.

Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеге район халкы арасында алкоголь продукциясен явызларча куллану масштабларын киметүне, халыкны физик культура һәм спорт белән максималъ колачлауны, алкоголь продукциясен куллануның нәтижәләреннән үлемгә китергән зыяннарны киметүне, шул исәптән сәламәт яшәү рәвешен булдыруга юнәлдерелгән массакүләм акцияләр уздыру юлы белән дә күздә тотта.

«2017-2020 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында алкоголь продукциясен явызларча куллану һәм сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау» муниципаль программасы чаралары исемлегенә

№ т/б	Төп чара исеме	Төп чараларны башкару сроклары	Жаваплы башкаручылар	Финанслау, мең сум			
				2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел
1	2	3	4	5	6	7	8
<p align="center"><i>Максат: исерткеч эчемлекләр куллануның масштабларын киметү һәм Югары Ослан муниципаль районы халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен профилактикалау</i></p>							
<p align="center"><i>1 бурыч. Алкоголь һәм спиртлы продукцияне легаль булмаган житештерүгә һәм аларның әйләнешенә каршы тору чараларын, шул исәптән өй эшләнмәләрен камилләштерү</i></p>							
1.1	Алкоголь продукциясен лицензиясез ваклап сатуны ачыклау һәм булдырмау эшчәнлеген активлаштыру.	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	Яшел Үзән ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенең территориаль органы, “Югары Ослан” Россия ЭЭМның районы бүлегенә	-	-	-	-
1.2	Спиртлы продукциянең законсыз әйләнеше буенча контроль чаралар үткөрү	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	Яшел Үзән ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенең территориаль органы, “Югары Ослан” Россия ЭЭМның районы бүлегенә	-	-	-	-
1.3	Алкоголь продукциясен 22 сәгатътән 10 сәгатъкә	2017-2020 еллар	Яшел Үзән ТР	-	-	-	-

	кадәр ваклап сатуға кертмәү буенча чаралар үткөрү.	(ел дәвамында)	Дәүләт алкоголь инспекциясенең территориаль органы, "Югары Ослан" Россия ЭЭМның районара бүлеге				
1.4	Балигъ булмаганнарға алкоголь продукциясен сатуны булдырмау, шулай ук жәмәгать урыннарында алкоголь продукциясен эчү чараларын үткөрү	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	Россия Эчке эшләр министрлығының "Югары Ослан", КДН ЮМР БК ТР	-	-	-	-
<i>2 бурыч. Законлы алкоголь продукциясен сатучы район авыл халкы өчен сәүдә объектларының һәркем файдалана алырлык булуын тәэмин итү</i>							
2.1.	Алкоголь продукциясен ваклап сатуға лицензиясе булган стационар сәүдә объектлары булмаган авыл торак пунктларының саны кимү	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	ТР Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитеты	-	-	-	-
<i>3 бурыч. Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, төрле масса күләм акцияләр уздыру юлы белән, халыкка алкогользацияне киметүгә юнәлдерелгән алкоголь куллануның кеше организмына зарарлы йогынтысы турында мәгълүмат бирү юлы белән</i>							
3.1	Сәламәт яшәү рәвешен булдыруга, халыкның алкогольләшүен киметүгә юнәлдерелгән масса күләм акцияләр үткөрү	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	«Югары Ослан үзәк район хастаханәсе» ДАССУ, «Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге» МКУ, ТР ЮМР яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, КДН һәм ЗП	15	15	15	15
3.2	Эчкечелек һәм алкогольизмның зыяны турында социаль юнәлештәге пропаганда материалларын бастыру	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	«Волжская новь» газетасы редакциясе	-	-	-	-
3.3	Табиблар-наркологи алкогольле һәм спиртлы	2017-2020 еллар	"Югары Ослан үзәк	-	-	-	-

	эчемлекләр кулланучы һәм эчке эшләр бүлегенең балигы булмаганнар эшләре буенча бүлекләрендә исәптә торучы балигы булмаганнар һәм балигы булмаганнар эшләре буенча комиссияләр, шулай ук өлеге затларның ата-аналары (законлы вәкилләре) өчен консультацияләр оештыра һәм уздыра	(ел дәвамында)	район хастаханәсе" ДАССУ, КДН һәм ЗП, "Югары Ослан" ЭЭМның районына бүлеге				
3.4	Гражданның түбәндәге категорияләре арасында профилактик медицина тикшерүләре уздырганда алкоголь бәйләнгән беренчел симптомнарын ачыклау: <ul style="list-style-type: none"> • Аларның һөнәри эшчәнлекләре югары куркыныч чыганагы белән бәйле; • Хәрби хезмәткә чакырылганнарны; • Урта махсус һәм югары уку йортларына керүчеләр; • КДН һәм ЗП юнәлеше буенча балигы булмаган балаларга, ятим балаларга һәм ата-ана тәрбиясеннән мөхрүм калган балаларга; • Пассажирлар һәм йөкләр ташу өчен билгеләнгән автотранспорт чараларын йөртүчеләр. 	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	"Югары Ослан үзәк район хастаханәсе", КДН һәм ЗП	-	-	-	-
3.5	Барлыкка килгән авыруларга диспансеризация үткөрү	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	«Югары Ослан үзәк район хастаханәсе» ДАССУ	-	-	-	-
3.6	Барлык сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният учреждениеләрендә, һәркем өчен үтемле, актуаль, дөрес мәгълүматны профилактик, дөваллау һәм тернәкләндерү наркология ярдәмен алу мөмкинлеге турында урнаштыруны оештыру	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	«Югары Ослан үзәк район хастаханәсе» ДАССУ, «Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге»	-	-	-	-

			МКУ, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге				
3.7	«Спорт - һәләкәтле гадәтләргә альтернатива» бөтенроссия акциясе этабын үткөрү	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	ТР ЮМР яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	-	-	-	-
3.8	«Яшьләр алкогольгә каршы» акциясе үткөрү	2017-2020 еллар (ел саен)	ТР ЮМР яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, ТРЮМР иреклеләр үзәге	-	-	-	-
3.9	Балалар сәламәтләнדרү лагерьларында, балаларны савыктыру үзәкләрендә, халыкка социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләрендә урнашкан лагерьларда аз керемле гаиләләрдән һәм гаиләләрдән балаларның һәм яшүсмерләрнең ялын һәм аларны савыктыруны оештыру	2017-2020 еллар (ел дәвамында)	«Мәгариф бүлеге» МКУ, ҚДН һәм ЗП	-	-	-	-
3.10	«Яңа жил» агитбригады конкурсын оештыру	2017-2020 еллар (ел саен)	МКУ «Мәгариф бүлеге»	-	-	-	-
3.11	«Мөстәкыйль балалар» акциясен оештыру	2017-2020 еллар (ел саен)	МКУ «Мәгариф бүлеге»	-	-	-	-
3.12	Алкоголь куллануның зарары һәм аны профилактикалау ысуллары турында видео- һәм кинопросмотрлар оештыру	2017-2020 еллар (квартал саен)	«Мәдәният бүлеге» МКУ	-	-	-	-